

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 434/2016
02.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужила М.Г. из Ш. и Д.С. из Ј., чији је пуномоћник Н.С., адвокат из Ш., против тужених АД за осигурање Т. о. Б., чији је пуномоћник Д.В. адвокат из Б. и К. Д. о. а.д. Б., чији је пуномоћник М.С., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужених изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1288/2015 од 05.10.2015. године, у седници већа одржаној 02.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужених изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1288/2015 од 05.10.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу П. 6/12 од 27.08.2013. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужили М.Г. на име накнаде штете која је настала поводом саобраћајне незгоде 12.06.1996. године, солидарно исплате следеће износе: за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 268.520,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 210.980,00 динара, за претрпљени страх износ од 143.850,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености износ од 76.720,00 динара, за претрпљене душевне болове због смрти зачетог а нерођеног детета износ од 115.080,00 динара, све са законском затезном каматом на сваки од наведених износа почев од 20.08.2013. године, као дана пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке вишком тужбеног захтева преко досуђеног износа од 268.520,00 динара, а до траженог износа од 1.400.000,00 динара за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, преко досуђеног износа од 210.980,00 динара, а до траженог износа од 800.000,00 динара за претрпљене физичке болове, преко досуђеног износа од 143.850,00 динара, а до траженог износа од 600.000,00 динара за претрпљени страх, преко досуђеног износа од 76.720,00 динара, а до траженог износа од 1.000.000,00 динара за претрпљене душевне болове услед наружености и преко досуђеног износа од 115.080,00 динара а до траженог износа

од 800.000,00 динара за претрпљене душевне болове због смрти зачетог а нерођеног детета, тужбени захтв тужиље М.Г. је одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље М.Г. којим је тражила да се обавезу тужени да јој на име измакле користи изражене у облику изгубљене зараде због умањења радне способности за период од 12.06.1996. године до 01.05.2013. године исплате укупан износ од 3.422.203,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.08.2003. године па до исплате, као и на име ренте износ од 41.095,00 динара месечно и то сваког 10-тог у месецу за претходни месец почев од 01.05.2013. године па убудуће, док за то постоје законски услови као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезани су тужени да туженој Д.С. на име накнаде штете настале у саобраћајној незгоди 12.06.1996. године солидарно исплате следеће износе: за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 38.360,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 21.098,00 динара, за претрпљени страх износ од 11.508,00 динара, све са законском затезном каматом на сваки од наведених износа почев од дана доношења пресуде од 20.08.2013. године па до коначне исплате. Ставом петим изреке са вишком тужбеног захтева преко досуђеног износа од 38.360,00 динара па до траженог износа од 200.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, преко досуђеног износа од 21.098,00 динара до траженог износа од 120.000,00 динара на име претрпљених физичких болова и преко досуђеног износа од 11.508,00 динара, а до траженог износа од 100.000,00 динара за претрпљени страх, захтев тужиље Д.С. је одбијен као неоснован. Ставом шестим изреке обавезани су тужени да тужиљама солидарно исплате на име трошкова парничног поступка износ од 995.957,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.08.2013. године па до исплате, док је преко досуђеног, а до укупно траженог износа од 3.068.871,00 динар са законском затезном каматом почев од доношења пресуде до коначне исплате захтев тужиља за накнаду трошкова парничног поступка одбијен као неоснован.

Решењем Вишег суда у Шапцу П 6/2012 од 08.01.20115. године, одбијен је захтев тужиља за ослобођење од плаћања судске таксе на тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1288/2015 од 05.10.2015. године, првим ставом изреке преиначена је првостепена пресуда у делу става другог изреке тако што су обавезани тужени да тужиљи М.Г. поред износа из става првог изреке пресуде, солидарно исплате на име накнаде нематеријалне штете још: износ од 1.131.480,00 динара на име накнаде за душевне болове због умањења животне активности, износ од 189.020,00 динара за претрпљене физичке болове, износ од 156.150,00 динара за претрпљени страх, износ од 323.280,00 динара на име наружености, износ од 384.920,00 динара за претрпљене душевне болове због смрти зачетог а нерођеног детета, све са законском затезном каматом почев од 27.08.2013. године па до исплате, док се у одбијајућем делу за износ од 400.000,00 динара за физичке болове, 300.000,00 динара за страх, 600.000,00 динара за наруженост и 300.000,00 динара за душевне болове због смрти зачетог а нерођеног детета жалба одбија и наведена пресуда потврђује. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у трећем

ставу изреке тако што се обавезују тужени да тужиљи М.Г. солидарно исплате на име измакле зараде за период од 12.06.1996. године до 01.05.2013. године укупан износ од 3.412.251,00 динар са законском затезном каматом почев од 01.05.2013. године па до исплате и на име ренте износ од 36.820,00 динара месечно и то сваког 01-ог у месецу за претходни месец почев од 01.05.2013. године па убудуће док за то постоје законски услови, док се у преосталом делу за износ изгубљене зараде од 9.952,00 динара са каматом и за износ ренте од 4.275,00 динара месечно почев од 01.05.2013. године па удубуће жалба одбија и пресуда потврђује. Трећим ставом изреке преиначена је првостепена пресуда у петом ставу изреке, тако што су обавезани тужени да поред износа из става четвртог изреке тужиљи Д.С. солидарно исплате још износ од 161.640,00 динара на име накнаде за умањење животне активности, 98.902,00 динара на име накнаде за претрпљене физичке болове, 88.492,00 динара за претрпљени страх, све са законском затезном каматом од 27.08.2013. године па до исплате. Петим ставом изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у шестом ставу изреке првостепене пресуде тако што су обавезани тужени да тужиљама солидарно исплате на име трошкова парничног поступка износ од 2.390.371,00 динар са законском затезном каматом од првостепеног пресуђења па до исплате. Седмим ставом изреке обавезани су тужени да тужиљама солидарно накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 511.750,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2015. године па до исплате.

Против другостепене пресуде тужени су изјавили ревизије, којима побијају другостепену пресуду у преиначеном делу због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављених ревизија и нашао да су изјављене ревизије тужених дозвољене на основу одредбе члана 403. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... и 55/14), а која одредба се примењује у конкретном случају на основу одредбе члана 506. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11) и члана 23. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 55/2014).

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП и одлучио да ревизије тужених нису основане.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У проведеном поступку је утврђено да је дана 12.06.1996. године дошло до саобраћајне незгоде на путу П. – Б.П., тако што Т.С., који је управљао аутобусом, брзину аутобуса није прилагодио условима пута, услед чега аутобус није могао благовремено да се заустави испред заустављеног теретног возила марке ... регистарске ознаке ... и приколице коју је вукло то возило, који нису

били прописно обележени у тренутку мимоилажења са другим возилима, налетео предњом десном страном аутобуса на задњи леви део приколице од заустављеног теретног возила којим је управљао Б.Ђ. Тужиље су биле путнице у аутобусу и том приликом тужиља М.Г. је задобила тешке телесне повреде, нагњечење мозга уз умањење радне способности 100%, а тужиља Д.С. тупе ударе у пределу главе и карлице, контузну рану у чеоном делу главе и дифузне крвне подливе у пределу десне надлактице и десне подлактице. Пресудом Општинског суда у Пријепољу К. 5/02 од 31.10.2003. године окривљени С.Т. и Б.Ђ. оглашени су кривим за извршење кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 201. став 4. у вези члана 195. став 3. у вези става 2. КЗ РС. Према налазу вештака, тужиља М.Г. је у саобраћајној незгоди добила политрауму, тешку телесну повреду опасну по живот, која је оставила трајне последице у виду посттрауматског психосиндрома са оштећењем психичких моторних функција, изменом личности трајног карактера. Код тужиље је конставована продужена посттрауматска кома (несвесно стање) након нагњечења мозга, слабост леве стране тела и удова, нагњечно – раздерна рана са леве стране чела и трудноћа од три лунарна месеца, која је прекинута по одлуци лекара због општег стања тужиље. Због задобијених повреда, тужиља М.Г. је трпела болове и страх интензитета како је то наведено у другостепеној одлуци. Код тужиље је дошло до умањења животне активности 70%, наступила и наруженост средњег степена, с обзиром на то да постоји омањи ожиљак на самом углу орбите, левој половини врата, по рукама, ход је спастично паретичан уз неспретност руке. Као последица повређивања код тужиље М.Г. је дошло до умањења радне способности 100%. Тужиља Д.С. је у саобраћајној незгоди задобила потрес мозга, што представља тешку телесну повреду, као и раздеротину у пределу чела, нагњечење грудног коша и тела, што представља лаке телесне повреде. Тужиља је трпела болове и страх интензитета како је то наведено у другостепеној одлуци. Код тужиље постоји умањење животне активности 10% трајно. Тужиља М.Г. је ... године завршила школу економско-правне струке, трећи степен стручне спреме, струке трговинске, занимање продавац мешовите робе, а у тренутку саобраћајне незгоде је била евидентирана код Националне службе за запошљавање као лице без запослења. Пре повређивања тужиља М.Г. је била у преговорима са ПТП А. у ком предузећу је требало да се запосли као трговац и са којим предузећем је усагласила елементе уговора о раду, с тим што до реализације посла није дошло због смањене радне способности тужиље. Према извештају Националне службе за запошљавање, Филијала Ш. од 21.10.2010. године, највећи број посредовања за слободна радна места односи се на делатност трговине. Према извештају Републичког завода за статистику од 25.01.2007. године, 27.09.2007. и од 06.05.2012. године, просечна зарада за III и IV степен стручне спреме се не прати посебно и Републички завод за статистику не располаже подацима о зарадама по занимању. Према налазу и мишљењу вештака финансијске струке од 22.10.2008. године, допунског налаза од 27.07.2015. године и саслушања судског вештака, за период од дана саобраћајне незгоде па до претпостављеног периода када би тужиља М.Г. отишла у старосну пензију, по ценама на дан настанка штете, изгубљена зарада са капитализираном рентом износи 112.141,00 динар, што значи да је 62,42% овог износа покривено лимитом осигурања од 70.000,00 динара, имајући у виду податке Републичког завода за статистику о висини просечне

месечне зараде, без пореза и доприноса, радника са средњом стручном спремом у Републици Србији, изгубљена зарада М.Г. за период од 12.06.1996. године до 31.08.2008. године износи 1.520.351,00 динар, за период од 01.09.2008. године до 01.05.2013. године 1.891.900,00 динара, са износом месечне ренте од 01.05.2013. године у износу од 36.820,00 динара. У саобраћајној незгоди 12.06.1996. године, поред тужила, нематеријалну штету су претрпели Ј.П., С.С., Д.Ј. и Н.Г., а смртно је страдала М.М., чија је ћерка Д.Д. водила поступак за накнаду штете против возача предметних возила Б.Ђ. и С.Т.. Према одлуци о одређивању најнижих осигураних износа на које се мора уговорити осигурање од аутоодговорности за штете причињене трећим лицима, које је објављено у „Службеном листу СРЈ“ број 13 од 22.03.1996. године, лимит осигурања за аутобусе и теретна возила износи 70.000,00 динара, а за остала моторна возила 35.000,00 динара.

На основу утврђених чињеница правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду у одбијајућем делу по жалби тужила (тужени на усвајајући део се нису жалили) и одлучио као у преиначујућем усвајајућем делу, првог, другог и трећег става изреке.

Из утврђених чињеница произилази да је саобраћајна незгода настала радњама више лица различитим возилима која подлежу обавези обавезног осигурања. Тужиле као треће оштећена лица у саобраћајној незгоди имају право избора од кога ће тражити накнаду у смислу члана 178. став 4. Закона о облигационим односима, којим је прописано да за штету коју претрпе трећа лица имаоци моторних возила одговарају солидарно и члана 99. став 1. Закона о основама система осигурања имовине и лица („Службени лист СФРЈ“ бр. 17 од 23.03.1990. године – који се примењује јер је важио у време саобраћајне незгоде 12.06.1996. године), тужиле имају право на накнаду штете и од сваког осигурача возила који солидарно одговарају за накнаду штете. Правилан је закључак другостепеног суда да у таквој ситуацији има места сабирању лимита за сва три возила чијом употребом је дошло до саобраћајне незгоде, а што у збиру даје износ од 175.000,00 динара.

Имајући у виду врсту и тежину повреда, проценат умањења животне активности, интензитет и трајање физичких болова и страха, степену наружености, као и чињеницу да је код тужиле М.Г. била утврђена трудноћа у трећем лунарном периоду, правилно је другостепени суд за све видове нематеријалне штете утврдио правичну новчану накнаду у време штетног догађаја за тужилу М.Г. и за тужилу Д.С., а који износе као правичне прихвата и Врховни касациони суд. Имајући у виду налаз вештака економске струке, који су судови у целости прихватили, те утврђену чињеницу да капитализирана рента за М.Г. за период од дана настанка штете па до претпостављеног периода када би тужила отишла у старосну пензију, по ценама на дан настанка штете износи 112.141,00 динара, то је правилан закључак другостепеног суда да са лимитом који је утврђен у износу од 175.000,00 динара у потпуности је покривена материјална и нематеријална штета тужила у тренутку саобраћајне незгоде.

Одлучујући о висини правичне накнаде нематеријалне штете према ценама и критеријумима на дан пресуђења, а у смислу члана 200. Закона о облигационим односима, другостепени суд је утврдио правичну новчану накнаду нематеријалне штете за све видове како за тужиљу М.Г. тако и за тужиљу Д.С., које износе прихвата и овај суд, и правилно тужиљи М.Г. и Д.С. досудио на име накнаде нематеријалне штете по свим видовима поред износа који су досуђени у правноснажном делу првостепене пресуде и износе као у првом и трећем ставу изреке другостепене пресуде.

При утврђеним чињеницама да је тужиља М.Г. рођена ... године, да је у тренутку саобраћајне незгоде имала ... година, да је завршила школовање ... године продавац мешовите робе и да је била у преговорима за заснивање радног односа, те да је њена радна способност умањена 100%, правилан је закључак другостепеног суда да би М.Г. да није повређена у саобраћајној незгоди по редовном току ствари остваривала зараду. Полазећи од налаза и мишљења судског вештака као и одредбе члана 189. Закона о облигационим односима правилно је другостепени суд досудио тужиљи М.Г. накнаду изгубљене зараде у износу од 3.412.251,00 динар и месечну ренту у износу од 36.820,00 динара на основу одредбе члана 195. Закона о облигационим односима. Из наведених разлога неосновано у ревизијама тужени истичу да је другостепени суд погрешно одлучио када је усвојио тужбени захтев тужиље М.Г. за накнаду материјалне штете. Неосновани су наводи у ревизијама оба тужена да су штету поред тужиља у саобраћајној незгоди претрпела и друга лица и да је другостепени суд приликом доношења одлуке био дужан да утврди укупну висину штете проистекле из саобраћајне незгоде од 12.06.1996. године, јер тужени као осигуравачи остају у обавези и према оштећеним лицима до висине уговорене суме осигурања. Приликом одлучивања о жалби тужиља, другостепени суд је имао у виду да је у саобраћајној незгоди 12.06.1996. године повређено више лица и правилно закључио да тужени на којима је био терет доказивања, нису доказали да су остала наведена лица се обраћала за накнаду штете туженима и да им је по том основу исплаћена накнада штете.

Врховни касациони суд је ценио остале наводе у ревизијама тужених па је нашао да су без утицаја на правилно донету одлуку другостепеног суда.

Правилно је другостепени суд, а имајући у виду успех тужиља у другостепеном поступку, тужиљама досудио трошкове целокупног поступка (првостепеног и другостепеног) а како је то наведено у шестом и седмом ставу изреке другостепене одлуке.

Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. ЗПП одбио ревизије тужених као неосноване и одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**